

# TORONTÁI

Ára <b>1</b> Din	Szerkesztőség és kiadóhivatal: Vel Beeskerek, Obiliteva (Zápolya) u 1	POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP	Az előfizetés ára:	Ára <b>1</b> Din
	Telefonszámok: Szerkesztőség 281 Kiadóhivatal 21 Sürgőnycim: Torontál, Veliki Beeskerek		Felelős szerkesztő: Dr. MARA JENŐ	

## A magyar politikából.

A „Torontál” tudósítójának távirata

Budapest, jul. 5.

Az indenmitás vita során felszólt Hegedüs György, az ébredők egyik vezetőembere. A baloldairól azt ajánlják — mondotta Hegedüs — hogy menjünk ellenségeink elé és hajtunk fejet, mert azok kiakarnak békülni. Drózdly hangzott először a nemzetgyűlésben, de elhallgatta a feltételeket, hogy liberális szociális kormány alakuljon és az emigránsok hazajöhessenek. A maga részéről nem igen ajánlja az emigránsoknak, hogy hazajöjjenek. A feltételek között szerepel — folytatta beszédét — az az ébredők egyesületének és a keresztény ligának a feloszlatása. Jegyvezze meg magának Drózdly, hogy a magyar nemzet nem züllött le annyira, hogy keresztény szervezeteit a liberálisok, az emigránsok vagy a csehek kedvéért elhagyja. Jellemző, hogy amint keresztény alakulatokról van szó, mindjárt nem kell a liberál soknak és szociálistáknak a szervezkedési jog. Mondja meg Drózdly a cseheknek, hogy nem utasítjuk vissza a közeledést, de legyen őszinte bizonyosságul jóakarataknak, hogy végrehajtsák testvéreinkkel szemben a kisebbségi jogokat. Kétségbe kell esni, hogy ellenségeinknek ilyen protektorai vannak, akik mindent elmondhatnak következmények nélkül. A francia kamarában aligha lehetne így nyilatkozni az ellenségéről. Nálunk minden politikai ügyök, minden jött-ment szabadon beszélhet. Destrukciónak, amit véghezvisznek, mert a lemondást hirdetik, ellenségeinket pedig feldicsérik. Kérdem, hát velük szemben teljesen tehetetlen a kormány?

Beszédének további során megütözését fejezi ki a bíróságok elleni támadásért. A keresztény irányzatnak sohasem volt baja a bírósággal.

Ha Rassay olyan nagy hangon beszél a titkos szervezetekről, amelyekről neki nincsen tudomása, különbséget kell tennie a keresztény nemzeti és internacionális szociálisták szervezkedések között. Nézzen utána a Kadima nevű zsidó titkos szervezetnek, mi a célja. Az egyesületnek minden zsidó hitközségben agense van, akik rendzavarásra szervezkednek.

Kiss Menyhért a művelt közép osztály és a munkásság nyomoráról beszélt. A tojást a kereskedelmi Bank, a cukrot a Hitelbank, a lisztet a malomkoncentráció drágítja. A fajvédelmi politika alapja kellene, hogy legyen a drágaság leküzdése.

## Ujra előtérben a kormány rekonstrukciója.

Elkészült már a miniszteri lista.

— A „Torontál” beogradi munkatársának telefonjelentése. —

Beograd, jul. 5.

A kormány rekonstrukciójának kérdése, mely már régebben oly sok szóbeszéd tárgyát képezte a politikai körökben, most újra előtérbe került. A képviselők nagyrésze ma még nagyobb érdeklődéssel kacsint a miniszteri bársonyszékek felé, mint még valaha és még többen vannak a reflektánsok, mint akkoriban, amikor a kormány kiegészítésének kérdése első ízben került napirendre. Talán éppen az a nagyfokú érdeklődés volt az oka annak, hogy Pasity még nem liquidálta a régóta húzódó kérdést.

A probléma megoldásának további halasztgatása hova-tovább lehetetlenné válik, annál is inkább, mert újabban már mindazon kérdé-

sek háttérbe szorultak, melyek a rekonstrukció keresztülvitelét akadályozták volna. Politikai körökben úgy vélik, hogy rövidesen megtörténik a kormány rekonstrukciója. A megüresedett, illetve betöltetlen miniszteri tisztségekre hirtelen már kijelölték a legkomolyabb jelöltet, sőt egyesek szerint a napokban már meg is jelenik az ukáz az új miniszterek kinevezéséről.

A rekonstrukció ügyét különben teljes diszkreccióval kezelik. Egyetlen részlet sem láthat napvilágot perfektuálása előtt, mert a radikális-párt attól tart, hogy az idősebb képviselők elleneznek a többség kívánságának megfelelően hozott határozatot.

## Az SHS. kormány elismeri Szovjetoroszországot (?)

Közeledés Oroszország felé.

— A „Torontál” beogradi munkatársának telefonjelentése. —

Beograd, jul. 5.

Politikai körökben beszélnek, hogy kompetens körök rövidesen fontolórra veszik az orosz kérdést és lépéseket tesznek a diplomáciai és kereskedelmi viszony helyreállítására érdekében.

A kezdeményező lépést maga a szovjetkormány tette meg. A kormánybizottság ugyanis meghívta Moszkvába Szapinity odesszai szerb követet, aki a háború kitörése óta székel Odesszában, hogy

Szovjetoroszország nevében részletes előterjesztést nyújtsonak át a kereskedelmi és gazdasági összeköttetés visszaállítására ügyében. Szapinity visszatérése után kimerítően beszámol a beogradi kormányának Moszkvában folytatott tárgyalásainak eredményéről.

Mint Beogradban hírlik, a két állam közötti kereskedelmi kapcsolatot létrejötté után az SHS kormány elismeri Szovjetoroszország kormánybizottságát.

A hajóssztrájk tovább tart. Beogradból jelenti tudósítónk: A Dalmáciában egy héttel ezelőtt kitört tengerészsztrájk tovább tart. A közlekedési hajók tulajdonosai tudni sem akarnak a követelések teljesítéséről s így minden egyezkedési

tárgyalás meghúszik. A helyi postaforgalmat ideiglenesen katonai hajók látják el. A minisztertanács négy tagú bizottságot küld Dubrovnikba, hogy a matrózok és hajótulajdonosok között helyreállítsa a békét.

**TÖZSDE**

Julius 5.

Beograd. (Zárlat.) London 481, Páris 561, Newyork 9430, Genf 104040, Milano 41150. Prága 28625, Berlin 0056, Wien 0135, Bukarest 47, Budapest 110, Amsterdam 37. Zürich. (Zárlat.) Berlin 00030, Hollandia 22625, Newyork 57750, London 2629, Páris 3390, Milano 2490,

Prága 1740, Budapest 00650, Bukarest 285, Szófia 580, Varsó 0053, Wien 000816250.

Budapest. (Zárlat.) Amsterdam, hollandi forint 3345—3465, Beograd, dinár 91—95, London 38925—40125, Font 38945—40145, Milano, lira 371—391, Newyork, dollár 8540—8840, Páris 507—527, Francia frank 512—532, Prága, sokol 258—270, Márka 740—820, Wien, osztrák korona 1205—1305. A többi változatlanul a tegnapi kurzuson.

## Szervezkednek a cséplőgéptulajdonosok.

Az egész megyére kiterjedő egyesületet alakítottak.

— A „Torontál” tudósítójától. —

Beeskerek, jul. 6.

A beeskereki cséplőgéptulajdonosok ülést tartottak a Kaszinó helyiségében, amelyen a cséplőgéptulajdonosok szervezetének megalkotásáról tárgyaltak.

A nagyszámban megjelent érdekeltek egyhangulag elhatározták, hogy „Veliki Beeskereki Cséplőgéptulajdonosok Társulata” címmel egyesületet alapítanak, amelynek célja lesz a tagok kölcsönös támogatása, a közös érdekek megvédése és egy beszerzési szövetkezet létesítése. A társulat tagjai ugyanis a gépeikhez szükséges anyagokat az egyesület által fenntartott szövetkezet útján szerzik majd be s így igen jutányosan juthatnak hozzá az eddigelé drágán megfizetett árukhoz. Az egyesület ezenkívül azt is tervbe vette, hogy az összes bánsági községekben helyi fiókokat alakítson, amelyeknek központjuk Beeskerek volna. A szervezet a terv megvalósulása esetén több mint ezernyoleyszáz cséplőgéptulajdonost számlálna.

A beeskereki gőzkazán felügyelőség belátta a mozgalom nagy fontosságát és szaktudásával hathatósan támogatja a mezőgazdaság előmozdítását célzó akciót. Az alakuló ülésen jelen volt Ingen mérnök ez alkalommal is sok szaktanáccsal szolgált.

A társulat a miniszteri rendelethez híven elhatározta, hogy a folyó évben Beeskereken nyolc százalékos cséplő, mely viszonyitva más helységek megállapodásához, aránylag elég olcsó.

Az egyesület igazgatósága a következőképpen alakult: Elnök Oltyán Mihály. Alelnök: Zoufall Mihály. Titkár: Popovity Dusan. Pénztárnok: Koler Anton. Igazgatósági tagoknak választották: Lékyty Bózsát és az özv. Guttman J. és fiai céget. A felügyelő-bizottságba: Zivko Zs. Terzin, Dragosev Matija és Dragosev Misa került.

Készüldés a békére.

A „Torontál” tudósítójának távirata

Essen, jul. 5.

A franciák és belgák az általuk megszállt és meg nem szállt terület között drótsóvényt húznak és azt beásott katonákkal őrzik.

## Uj védőket kértek a cukorgyári rablógyilkosság elíteltjei.

Szakula Vászánem akar ügyvédet...

— A „Torontál” tudósítójától. —

Beeskerek, jul. 6.

Megírta a „Torontál”, hogy a cukorgyári kettős rablógyilkosság, a farkasdini és toráki gyilkosság, valamint többrendbeli rablás bűntettének elkövetésével vádolt bűnszövetkezet a novisadi tábla elé kerül, amely fellebbezésük folytán újra tárgyalás alá veszi a monstre bűnpört, mely annakidején nagy port vert fel a Vajdaságban. Az elsőfoku tárgyalás, mely nyolc napon át tartott, óriás érdeklődés mellett folyt le. Egy-egy belépőjegyért szinte veszekedtek a mindenáron bejutni akaró kíváncsiak s boldog volt az, aki bemehetett a tárgyalóterembe és közvetlenül figyelhette a hatalmas bűnpör tárgyalásának minden egyes mozzanatát.

A fellebbezési tárgyalás iránt sem kisebb az érdeklődés. A borzalmas bűntettek újra felelevenednek képzeletben a közönség előtt s az izgalmas napok emléke, melyek szinte lázban tartották a várost, újra feléled. Brüll Gyula, a fiatal cukorgyári pénztáros és Balázs Imre kocsis meggyilkolásával terhelt vádlottak felé fordul ismét az érdeklődés s bizonyára újból zsufolásig fog megtelni a nagy tárgyalóterem kíváncsi érdeklődőkkel. Másfél év nagy idő, a fogház magánya, esendje pedig jó hatószere a megbánásra. Nem lehetetlen, hogy szenzációs vallomásokkal bővül a fellebbezési bíróság előtt a bűnpör anyaga.

A törvényszék vezetősége mind ezekre felkészült — még a közönség részéről történő jegyostromlás eseteire is. Mint értesülünk, jegyeket csakis a tárgyalás napján, vagyis 10-ikén adnak ki, még pedig a nyári nagy melegre való tekintettel korlátozott számban.

A tárgyalás végső pontos idejéről tegnap hivatalosan is megérkezett a novisadi tábla értesítése. A több napra terjedő tárgyalást július 10-én vagyis kedden délelőtt kilenc órákor kezdik meg a másodemeleti nagyteremben, amelyben valamikor kilenc évvel ezelőtt Pillár Ignác henteslegény felett mondták ki a kötéltali halált.

A beeskereki fogházban ülő vádlottak valamennyien új védőt kértek. Szakula Vászán, a halálra ítélt az egyedüli, aki kijelentette, hogy neki nem kell ügyvéd. Az ügyész, amennyiben Szakula megmarad állítása mellett, kénytelen lesz hivatalból kirendelni védőt a cinikus elítelt részére. Az életfogytiglanra ítélt Beringer Kristóf, Daniló Lifa és Miók Péter szintén új ügyvédet fogadott fel védelmére. Beringert dr. Boskovity Duda panesevoi ügyvéd, országgyűlési képviselő, Danilót Mrkusity József dr., Miók Pétert pedig Matity dr. novisadi ügyvéd véd. Miók József Gresics Pája dr.-t kérte fel a védelmére.

Jegyzői értekezlet. A beeskereki járás jegyzői tegnap értekezletet tartottak a főszolgabírói hivatalban, amelyen közigazgatási kérdéseket vitattak meg.

## Az angol-francia feszültség.

— A „Torontál” tudósítójának távirata. —

London, jul. 5.

A minisztertanács tegnapi ülésén, amelynek lefolyásáról erősen titkolódnak, Curson beszámolt a francia és belga nagykövettel folytatott tárgyalásairól.

Egy Reutter-jelentés, amely a kérdéssel foglalkozik, azt mondja többek között, hogy a helyzet soha sem volt még oly kényes, mint a mostani, amikor nyilvánvalóan nézeteltérések mutatkoznak a szövetségesek között. Ezen véleménykülönbségek kiemelése csak káros lenne és ezért a titoktartás sohasem volt kívánatosabb, mint ma. Magának a ténynek eltitkolása, hogy a helyzet súlyos és hogy a most folyó tanácskozásoknak az angol-francia viszonyra döntő jelentőségük van, — celtalan lenne. Bár Curson és Saint Aulaire nem állapodtak meg új találkozásban, ez azért még nem jelenti a tárgyalások megszakítását.

Páris, jul. 5.

A francia sajtóban a helyzetről pesszimista a hangulat.

A Journal Industrielle szerint Franciaország hajlandó lenne rábánni válaszul az angol kormányra, de félti, hogy a papírosra leszögezett álláspont még jobban kiélezi a helyzetet, mint

a szóbeli tárgyalás. Anglia visszavonhatja aláírását a versaillesi szerződésről, ezt azonban Franciaországnak kikényszerítenie nem szabad. A szakítás nem indulhat ki Franciaországtól.

London, jul. 5.

A Havas-ügynökség jelenti: A kormány előtt javaslatok fekszenek a jóvátételi kérdés megvitatásáról, amelyeket azonnal vizsgálat tárgyává tesznek, ha Franciaország kárt politikájá mellett.

Páris, jul. 5.

A „Petit Parisien” szerint a francia-angol tárgyalásoknál az ellentét akörül a kérdés körül keletkezett, hogy milyen legyen a Ruhr-megszállás, ha a németek a passzív ellentállást megszüntetik.

Az angolok követelik a megszálló csapatok teljes visszavonását, a franciák és belgák viszont ragaszkodnak a fokozatos kiűréshez. A megszállást az angolok mindenesetre meg akarják rövidíteni, mert az a felfogásuk, hogy az eszkenti Németország fizetőképességét a franciák ellenben ki akarják tolni.

A legutóbbi tárgyalások anyagát közös megegyezéssel teljesen titokban tartják.

## Borzalmas hármás gyilkosság Beogradban.

A féltékeny udvarló véres bosszúja.

— A „Torontál” beogradi munkatársának telefonjelentése. —

Beograd, jul. 5.

Tegnap délután öt órákor a beogradi „Slavija” táján óriási ember-tömeg gyülekezett. Véres szenzációja volt az egyébként csendes, sétálóktól alig látogatott vidéknek: egy 28 éves pincemester örületig fokozódott féltékenységében három embert mészárolt le. A borzalmas gyilkosság részleteiről tudósítónknak a következő részleteket sikerült megtudnia:

A „Slavija” című mulató mellett, a Kralj Milana ulica és a Cvetni trg sarkán van Stefanovity Iván 40 éves vendéglős kávéház. A kiszolgálást női személyzet látta el és mivel Stefanovity a pincérnőket gyakran vendégei erkölcstelen céljaira szokta felhasználni, már többször rendőrileg is büntetve volt. Mintegy hónap előtt Stefanovity vendéglőjében szolgálatba lépett Novákovity Dragoljub 28 éves dél-szerbiai származású pincemester. Novákovitynak rögtön szolgálatbalelépésekor megtetszett a vendéglő egyik pincérleánya, a 24 éves Matity Marica, udvarolgatni kezdett neki és mintegy nyolc nap előtt szerelmi viszonyt kezdett vele.

A leány azonban, bár Novákovityt mindig biztosította viszonzszerelméről, a korosmáros kívánságára a vendéglő férfitárogatóit továbbra is az udvarias kiszolgálásnál intímabb bánásmódban részesítette.

Tegnap délután Novákovity előszedte a leányt, felelősségre vont a ledér életmódja miatt, követelte, hagyja ott a vendéglőt és házasságot ígért neki. A leány a félté-

kenységtől már izzó férfiak között csak azt válaszolta, hogy nem mehet hozzá, mert gazdája, a vendéglős úgy sem engedné el a legszebb leányt az üzleiből. Ez a válasz teljesen kihozta a pincemestert sodrából. Felkapott az asztalról egy hosszú, hegyes kést, kirohant a konyhába és irítozatosan kiabálva az ott foglalatokodó Stefanovity Jovan vendéglősnek többször arcába és nyakába döfte. A vendéglős a vértől elborultan eszméletlenül esett össze.

A vendéglős jankijáltására a konyhába futott Stefanovity Izsó 26 éves pincér, a vendéglős unokaöccse és lefogni igyekezett az örjöngő Novákovityt. Ez azonban nem hagyta magát és a késsel hatalmas lendülettel sziven szurta a pincért. Ez kifutott még az utcára, de ott a kocsiút közepén, a villamosok között, holtan rogyott össze.

Alig telt bele egy pillanat, alig rogyott össze a pincér, amikor megjelent az utcán Novákovity, telefecskenézve vérrrel, rémült kifejezéssel az arcán. Erre megpillantotta a pincérleányt, Matity Maricát. A leány megrémült, futni kezdett, de Novákovity utána vetette magát, utólérte és a késsel néhány-szor hátbaszurta. A sikoltozó leányt, akit csakhamar elborított a vér, karjaiba vette és elvitte egy szomszédos fényképészhez. Berohant a műterembe, karján a félholt leány, kezében a kés s halál-fenyegetések között követelte a fényképésztől, hogy fényképezze le őket.

Erre azonban már betódult a műterembe a közönség, lefogták a gyilkos s megszabadították a leányt, aki azonban néhány pillanat múlva szintén meghalt. A gyilkos Marica holttestének láttára összeresztett, a holttestre vetette magát és görcsös zokogásban tört ki. A közben odaérkezett rendőrök alig tudták magához téríteni.

Novákovityt lefegyverezték, megkötözték és erős fedezettel a rendőrigazgatóságra vezették. A két hullát felboncolás végett a kórházba szállították. A súlyos sérüléseket szenvedett vendéglőst a mentők a klinikára vitték, ahol élet-halál között lebeg.

## HIREK

Jul.  
7.

1860-ban szül. Mahler  
Gusztáv zeneszerző.  
1855-ben szül. Gang-  
hoffer divatos német író.

Szeptemberben ítélik meg a Pasity elleni merénylet felett. Beogradból jelenti tudósítónk: A Pasity elleni merénylet ügyében befejezték a nyomozást. Rajity Milutin fivérért, aki a zagrebi Jugoslovenskih Banka aligazgatója, ártatlannak találták s ezért tegnap szabadon bocsájtották. A fogházban ülő merénylet felett a bírósági szünet után, előreláthatólag szeptemberben fognak ítélni.

Áthelyezték a dobrovoljac hivatalt. Beogradból jelenti tudósítónk: A szociálpolitikai minisztérium dobrovoljac (hadronkéntes) osztályát megszüntették s a hivatalt beosztották a hadügyminisztériumba. A kérvényeket a jövőben a hadügyminisztérium címére kell elküldeni.

Kollarich Gáborné temetése. Tegnap délután temették el a róm. kath. temető kápolnájában Kollarich Gábor gyógyszerész hitvesét, Kollarich Gábornét született Wieland Erzsébetet. A temetésen nagyszámú gyászoló közönség vett részt, hogy a végtisztességen való megjelenésével is dokumentálják azt a megbecsülést és szeretetet, amellyel az elhunytat életében körülvezték.

A haláláról a gyászoló család a következő gyászjelentést adta ki:

Kollarich Gábor gyógyszerész a maga, az alantírottak és a nagyszámú rokonság nevében fájdalomtól megtört szívvel jelenti, hogy a végtelenül szeretett hitves, anya, gyermek, testvér és rokon Kollarich Gáborné szül. Wieland Erzsébet folyó évi július hó 4-én, életének 27-ik, boldog házasságának 9-ik évében hosszú szenvedés s a halálkök szentségének felvétele után az Urban csendesen elhunyt. Az engesztelő szentmiseáldozat folyó évi július hó 6-án d. e. fél 9 órákor fog a helybeli róm. kath. templomban az Egek Urának bemutatni. Kollarich Mária, Kollarich Erzsébet, Kollarich Gábor gyermekei. Hunyady Imre, Wieland-Hunyady Imréné szül. Várady-Szakmáry Zsófia szülei. Wieland Rózs testvére.

Koszorúmegváltás. Vág Sándor gyógyszerész Kollarich Gáborné elhunyt alkalmából száz dinárt adományozott lapunk útján koszorúmegváltás címén a helybeli róm. kath. árvaháznak.

**A kereskedelmi és iparkamara** a vonatok világításáért. A kereskedelmi és iparkamara előterjesztést intézett a kereskedelemügyi és a közlekedésügyi miniszterhez a subotícai vasútgazgatósághoz és az összes bányai képviselőkhöz, hogy mindenképpen hassanak oda, hogy a Bányában közlekedő éjjeli személyvonatok normális kivilágításáról gondoskodás történjék. Indokolásul előhozta, hogy egy ízben gyilkosság, több esetben pedig lopások történtek.

Megtalálták az eltűnt rádiumot. Budapestről jelentik, hogy a múlt héten a Szent János-kórházban eltűnt rádiumnak a nyomára jutottak. A rendőrség vizsgálat megállapította, hogy az elhasznált kötszert elégető kályha salakja nagy rádiumaktivitást mutat. Valószínű, hogy az apró tubus ide bekerülhetett. Nem állapították meg ezidáig, hogy a körülbelül két fuvar salakból újra ki tudják-e vonni a néhány milligrammnyi rádiumot.

Lezárultak a novisadi kiállításra való jelentkezések. A jelentkezések utolsó napja lejárt. Az eredmény teljesen kielégítő, sőt tekintve a jelentkezés céljára szolgáló idő rövidségét, fényesnek mondható. A jelentkezések lezárásával újabb munka áll a kiállítás vezetősége előtt: a kiállítási helyiségek átalakítása és az új pavillonok építése. A tervek erre vonatkozólag már készen állnak és az építkezések megkezdése napok kérdése. Mindent összevetve, a novisadi kiállítás rendezése derekas munkát végzett eddig és ez garancia arra nézve, hogy a továbbiakban is szakavatottsággal folytatja munkáját, mely remélhetőleg a vajdasági ipar fejlődésének egy stációját fogja jelenteni.

Arverés alá kerül a panesevoi selyemgyár árukészlete. Bognadból jelentí tudósítók: A kereskedelemügyi miniszter június 30-ára arverést írt ki a panesevoi selyemgyár ezerhatszáz kilogrammos selyemkészletére. Mivel az árlejtés nem járt eredménnyel, megismétlik az arverést július 16-án.

Fa-kiállítás Lyonban. A lyoni kiállítási bizottság értesítette a becskeréki kamarát, hogy folyó évi október hó 6-tól 21-ig bezárólag nagy nemzetközi fa-kiállítást rendez, amelyre az SHS államot is felhívja részvételre.

\* Nagy díjtékezés folyó hó 8-án, vasárnap lesz megtartva a Kotárka-vendéglő kerthelyiségében, mely alkalommal a sport összes kedvelői részt vesznek és a zsűri által megállapított legjobb játékosok a legszebb jutalomban részesülnek. A díjak megtekinthetők szombaton a Kotárka-vendéglőben. — Kezdeté d. e. 9 órakor, bezárólag este 9 óráig.

\* **Átutalásokat és csekkkiadásokat** — a fennálló miniszteri rendeletek értelmében — **Wien, Prága, Budapest, Berlin Temesvár**, valamint a többi összes külföldi piacokra, továbbá exportőrök részére **valutabiztosításokat** legújanyosabban eszközöl a **Nagybecskereki Takarékpénztár, Veliki Becskerek, Koronaszálló épület, Telefon: Pénztár 16. Vezérigazgató 52.**

\* **Vas- és fémöntvényeket** **Kranz nál, Veliki Becskerek.** — Telefon szám 329.

## Borzalmas vasuti katasztrófa Romániában.

Eddig 78 a halottak és 200 a sebesültek száma.

— A „Torontál” tudósítójának távirata. —

Bukarest, július 5.

A rövidesen már ismertett romániai vonatkatasztrófáról tegnap újabb jelentések érkeztek. A szerencsétlenségről szóló részletes tudósítás a következő:

Tegnap a kora délutáni órákban az eddigi romániai vasuti katasztrófákat messze túlszárnyaló borzalmas szerencsétlenség történt a regátbéli Vintilanca állomáson. A Jassy és Csernovic között közlekedő 701-es számú személyvonat Vintilanca állomáson összeütközött egy tehervonattal. Számos halott és sok sebesült áldozata van a szerencsétlenségnek. Ploestiből, Buzcuból és Bukarestből több segélyvonatot indítottak a katasztrófa színhelyére.

A vintilancai vasuti szerencsétlenségről érkező újabb jelentések szerint délután 4 óráig több mint 30 holttestet és 70 sebesültet szedtek ki a romok alól. A mentési munkálatokban részt vesz a katonaság is.

Az összetört kocsik kiemelése ma reggel kezdődött. Legalább még 30 halott lehet a romok között, akiknek legnagyobb része nő és katona. Tegnap mintegy 60 súlyos sebesültet szállítottak segélyvonaton Bukarestbe. Az áldozatok legnagyobb része annyira össze van roncsolva, hogy nem lehet őket felismerni. Személyazonosságukat így nem is lehetett megállapítani.

A vintilancai szerencsétlenség ügyében bevezetett nyomozás már eddig is megállapította, hogy a katasztrófa előidézésében az állomás egész személyzete bűnös, mert a személyvonat beérkezésekor a személyzet közül senki sem tartózkodott az állomáson.

A személyvonat három kocsija izzé-porrá tört. Este tíz óráig 78 halottat és 200 sebesültet találtak a romok között, akiknek állapota legnagyobb részben nagyon súlyos.

## Kereskedelmi konferencia Beeskereken az iparhatóságok bevonásával.

Egységesítik a helypénzt. — Akció az utcai árusítás ellen. — Az exportőrök iparrendelvénye. — Közös eljárás a kereskedelmi ügyekben.

— A „Torontál” tudósítójától. —

Beskerék, jul. 6.

A bányai kereskedelmi és iparkamara intervenciójára Rajity Szvetiszláv alispán konferenciára hívta össze az elsőfokú iparhatóságok vezetőit, hogy együttesen megtárgyalják a kereskedelmi és ipari élet egyes vitás kérdéseit. Az értekezletet tegnap tartották meg az összehívó Rajity Szvetiszláv alispán elnöklése alatt. A kereskedelmi és iparkamara részéről Jovánovity Bozsó alelnök és Sztanojlovity Sándor titkár, a grémiüm képviselőiben pedig Tolveth Oszkár és Risztity Gyóka vett részt a gyűlésen. Az elsőfokú iparhatóságok megválasztásából a polgármesterek és a szolgabírák jelentek meg, úgy hogy Torontál-Temes megye minden része kellőképpen volt képviselve.

A konferencián a kamara előterjesztését vették először is tárgyalás alá, mely a piaci helypénzek egységesítésére vonatkozott. Eddigelő ugyanis csaknem minden községben és városban más-más díjak voltak érvényben s a helyi hatóságoktól függött az összeg magaságának a megállapítása. Az egyszerűbb kezelés, főleg azonban a vásárookra utazó kereskedők és iparosok érdekében fontos volna, hogy a helypénzeket egységes tarifa alapján állapítsák meg és aszerint számítsák azokat fel. A kamara, a helyi hatóságok nagysága szerint négy csoportot állított fel, amelyekben belül egységes ártarifa lesz érvényben. Az első kategóriába tartoznak a városok (mint például Beskerék), a második kategóriába a me-

zővárosi jelleggel bíró nagyközségek (például Novi Becej), a harmadik osztályba a nagyközségek, a negyedikbe pedig a kisközségek. Az árakra nézve minden részletet a legnagyobb precizitással kidolgozták s az előterjesztett javaslat pontosan megállapítja az újonnan életbeléptetendő helypénzek összegét. Értesülésünk szerint a helypénzek csak helyenként eltérőek a jelenleg érvényes illetékektől és nagyobb különbségek csak egyes esetekben vannak. Általában véve az új tarifa nem jelent a díjak megdrágulását, hanem csupán az egységesítését, ami tehát semmiképpen sem a kárára, hanem egyenesen hasznára lehet az érdekelteknek.

A helypénzek egységesítése ügyében úgy határozott a konferencia, hogy a kamara javaslatát áttanulmányozás végett megküldi valamennyi jegyzőségnek és részletes véleményt kér be az alispán hivatal címére. Végleges határozatot csak a vélemények beérkezése után fognak hozni.

Sztanojlovity Sándor kamarai titkár referált a kamara mozgalomáról, amellyel a sátrakban való piaci árusítást kívánja beszüntetni. A fennálló törvények és rendeletek szerint ugyanis, a piacon csak iparosok árulhatnak, akik saját készítményeket bocsátják áruba. A piaci kereskedelem azonban — különösen a rőfös- és játékarukban — annyira felburjánzott, hogy a kamara a kereskedők érdekében jónak látta annak megszüntetése érdekében haladéktalanul megfenni a

szükséges lépéseket. A kamara — Sztanojlovity titkár referáciája szerint — részletes előterjesztést tett a kereskedelemügyi minisztériumnak, melytől az ügy sürgősségére való tekintettel, mielőbbi döntést kért. A gyűlés tudomásul vette a titkár jelentését.

A konferencián a megbeszélés során megegyeztek abban, hogy a tojás-, baromfi- és nyersterménykereskedéssel foglalkozó exportőrök, ha iparigazolványuk csak egy helyre szól, vásárolhatnak árut az ország bármely területén, de csakis abban az esetben, ha a vállalatól kapott bevásárlási megbízó-levele a kamara rávezeti láttamozását.

Sztanojlovity kamarai titkár ezután megkérte az iparhatóságok vezetőit, hogy utasítsák az ipartörvényre való hivatkozással a községi előjárásokat, hogy az országos vásárookra menő iparosokat, akik saját készítményeiket adják el, ne gátolják a vásárokon való részvételnél.

Végül elhatározta az értekezlet, hogy a jövőben minden közgazdasági vonatkozású ügyben közösen jár el. Az egyöntetű eljárással mindenesetre elősegítik Bányászat kereskedelmének és iparjának a fejlődését.

## Csendélet a Beogradzka utcában.

Ismét kilakoltattak egy családot az utcára.

— A „Torontál” tudósítójától. —

Beskerék, jul. 6.

A Beogradzka (Ecskai) utcában a 36-os számú házban lakott Mészáros Lázár kovács- és bognármester. Az udvarban volt a lakása, egy szobából, konyhából állott, elfért benne a szegényes butorzat és az öttagú nagy család, melynek az utcai fronton lévő műhely volt minden kisése és amelyben Mészáros Lázár törekvő munkája szerezte meg a mindennapi kenyeret. Nyugodt életüket nem zavarta meg semmi, békecségekben tértek meg nyugdjában, mígnem aztán a háztulajdonos elhalálása folytán annak rokona, a kiskorú Sztanojlovity Velikonak jutott a ház birtokába. Sztanojlovity gyámja, aki a fiu vagyónának kezelését átvette, egyúttal megvásárolta a műhelyt is, amelyben most maga dolgozik.

Mészáros nagy családja hamarosan felemészttette a kézhez kapott összeget, úgy hogy a családfő legutóbb már oly szorult helyzetbe került, hogy nem maradt pénz házbérnek. Két hónappal maradt hátralékba, ami a fennálló törvények szerint már elegendő ok arra, hogy a bíróság kimondja a szentenciát: ki kell költözködni.

Június 17-én tartották meg ügyükben a tárgyalást, a bíró megállapított, ítélt — s hiába volt minden védekezés — hisz a törvény világosan rendelkezik. A szakaszok belemarkoltak a Mészáros-család életébe: az igazságszolgáltatás könnyörtelenül „ki kell költözködni”-t parancsolt. És jogosan — mert az indoklás szerint nem fizetett házbért.

Az ügy epilógusa nem lehet kétséges. A terminus lejárt, a végrehajtó közegek megjelentek a helyszínen és foganatosították a bírói ítéletet. Helyesebben kitelepítették a családot a lakásból. Három nap

óta szomorú kép tárul az écskai utcai lakók szeme elé. A szegényes, egyszerű butordarabok egymás hegyén-hátán pihennek a járda szélén. Az értékesebb holmik egy rokkant lábu ágy széléhez vannak támasztva, hogy éjjel meglehessen tapogathatni, megvannak-e még. Ebben az ágyban lakik az apa nagyobbik gyermekeivel. Mert négy gyermek van a háznál: a legfiatalabb három hónapos, a legidősebb pedig tizenhat. A legkisebbiket az anyjával együtt a jószívű szomszédok veszik éjszakára magukhoz.

Ajánljuk a beogradska utcai esendéletet a hatóságok szives jóindulatába most már haladéktalan orvoslás végett.

### Fiatalon — a halálba.

Egy husz éves leány öngyilkossága.

Beeskerek, jul. 6.

Megrendítő öngyilkosság történt tegnap délelőtt Srpski Itebejen. Egy alig husz éves fiatal leány mondott örök búcsút a megutált életnek.

Rövid szürke jelentés számol be a tragikus esetről, mely szárazon, egyszerűen elmondja, hogy Csizmadia Etel 20 éves srpskiitebeji leány önkézével vetett véget az életének. Délután felment Gering Mátyás ottani gazdálkodó házána a padlására és egy ott heverő kötéllel felakasztotta magát. Tettét csak félórával később vették észre. Amikor hosszas keresés után ráakadtak a padlásra, azonnal lemeztették a köteleket, a szerencsétlen leány életét azonban már nem tudták megmenteni — halott volt.

Hogy mi volt az öngyilkosság indítóoka, arra nézve nem tudott eddig teljes világosságot deríteni az eddigi nyomozás. Levelet vagy valamilyen más írást nem hagyott hátra, amelyben magyarázatot adott volna tette felől. Környezete a kihallgatás során azt vallotta, hogy a lány viselkedése nem szolgáltatott gyanúra okot s senki sem gondolta volna, hogy a szép Etel ilyen sötét szándékot rejt elméjében. Bár határozott okot nem állapíthatott meg a vizsgálat, mégis úgy vélik, hogy a szerelem kergette sirba a fiatal Csizmadia Esztikét.

### A göteborgi olimpiász

Új világrekord a 3000 méteres síkfutásban.

Göteborg jul. 5.

3000 m. síkfutás: 1. Wiede (svéd) 8 p. 30-4 mp. Wiede rögtön a mezőny élére ugrik és új világrekord alatt győz.

110 m. gátfutás: 1. Kasten (német) 15-5 mp. 2. Trossbach (német) 15-6 mp.

200 m. síkfutás: 1. Carr (Ausztrália) 21-9 mp. 2. Houben (német).

A negyedik napnak a szenzációja volt Wiede futása. Az atléta három nap alatt három számban győzött kitűnő időekkel: 5000 m. 15 p. 08 mp. 1500 m. 3 p. 57 mp. 3000 m. 8 p. 30-4 mp.

### Egy irodistanó

azonnali belépésre kerestetik. Feltételek: perfekt német és szerb levelezés és gépirás. — Kezdő fizetés havi 2500—3000 K. Schneider János dobozgyár Gizella-part.

1277

### Egy 14-16 éves leány

mindenesnek 1000 korona fizetéssel és teljes ellátással azonnal felvétetik a Kotárka-vendéglőben.

### FÜSZERÜZLET-BERENDEZÉS

azonnal eladó

Vojvode Bojovitya (Vörösmarty) 1284 utca 19. szám alatt.



### HALLÓ! FIGYELEM! HALLÓ!

Julius 7-én, szombaton este a Glaszer-féle vendéglőben, Petrogradszka u., a volt honvédlaktanyával szemben, tánccal egybekötött LIBASÚLT ÉS LIBAPAPRIKÁS VACSORA LESZ. Jó italokról, izletes ételekről gondoskodva van. Zenét a közkezdvelt Schrammel-kvartet szolgáltatja. 1289

Számos látogatást kérnek KLECKER és STIEBEL, vendéglősök.

### Üzlet- és irodahelyiségek előjegyzése.

Veliki Beeskerek legforgalmasabb helyén építendő új kereskedelmi házban üres üzlethelyiségek kaphatók. A helyiségek alkalmasak: üzletnek, banknak, szállítócégeknek, biztosítási irodának, ügynökségnek, terménykereskedőknek, orvosnak, ügyvédnek vagy más üzletágnak. Információ ingyen! Érdeklődők küldjék be címüket a kiadóhivatalba „Üzlethelyiségek” cím alá. 1287

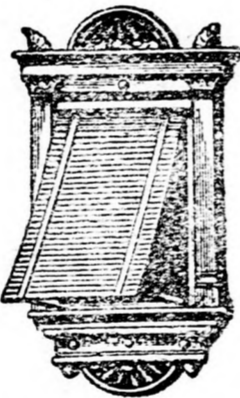
### A pancsevoi Szerb Bank faosztályánál Kovinban

eladó több ezer darab elsőrendű távirtdarab, telefon- és villamvezetékhez **fenyőszlop** mindenféle hosszúság-alkalmas ban és vastagságban.

Az anyag a helyszínen megtekinthető és bármikor szállítható. 1054

### Első jugoszláv redőny-, roló-, fa- és acélgörgőgyár

Skrblíc G. utóda



### Uidaković Testvérek

ZAGREB, Ilica 40. Telefon 4-92, 23-19.

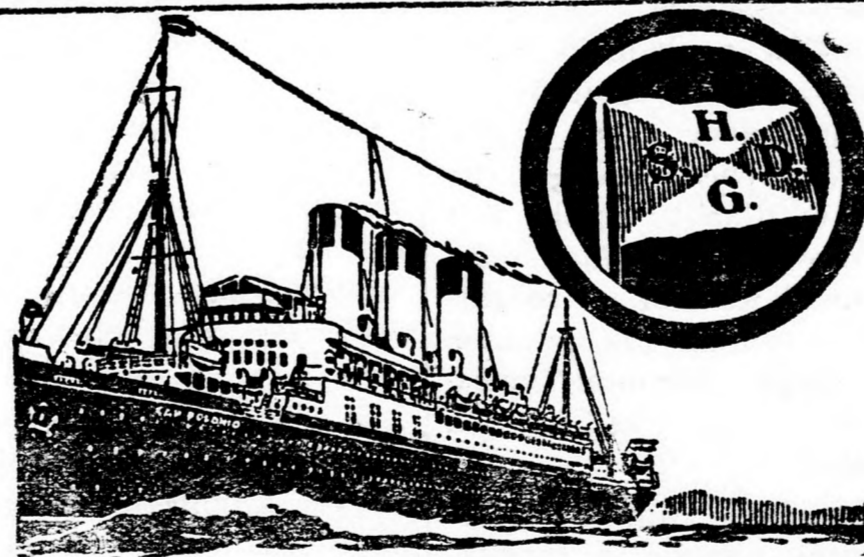
Gyárt mindennemű rolókat, u. m.: acél-, fa-, gyölc- és fonottrolókat, rácsokat, napponyvaszerkezeteket és azok összes alkatrészeit.

Költségvetések és árjegyzékek költségmentesek

Képviselők kerestetnek.

Alapított 1889.

1052



### Hamburg-Südamerikanische Dampfschiffahrts-Gesellschaft

### „CAP POLONIO“

a legnagyobb, leggyorsabb és legszebb hajó, kitűnő berendezéssel, I., II. és III. osztályú utasok részére.

INDUL HAMBURGBÓL SZEPTEMBER HÓ 13-IKÁN.

Julius 5-én „VIGO”,  
12-én „ANTONIO DELFINO”,  
27-én „ARGENTINA”,  
31-én „VILLACARCIA”

Argentina, Brazília és Uruguayba.

619

Bővebb felvilágosítással szolgál: és a Vajdaság főügynöksége:

Jugoszláviai főügynökség Zagreb, Petrińska 73., Rašić P. György V. Beeskerek, Svetosavska ul. 18.

Helybeli nagyobb iparvállalatnál

### kifutóleány

azonnali belépésre felvétetik.

1263

Cím a Torontál kiadóhivatalában.

Elsőrendű, darabos

### MESZET,

száraz, vellázott 1255

### FASZENET

jutányosan szállít

Révai Adolf, Subotica. Telefon 55!

Városi jódos

### gyógyfürdő

Novi Sad. 1710

Pansio rendszer. — Kitűnő ellátás és szobák — Iszapkezelések, sósfürdők, hydrotherapia, Röntgen-laboratórium, kvarclámpa, diatherma és villamos kezelések. Állandó fürdőorvos.

Nyitva egész évben. Téli kura.

### Arató borok!

Elsőrangú, szárazszüretelésű kudrici (Temeskutas) magashegyi borok: 1922-beli finom, új fehér 9 korona; 1922-beli kitűnő, tiszta sötétvörös 9 korona; 1921-beli prima fehér óbor, a legjobb minőségű hegyi szőlőkből, 12 korona. Kapható:

Tetz Jánosnál  
Gudurica (Bánát). 1194

### Sürgősen eladó

Padina községben

### sarokház

a piacon, 5 lakoszobából, 2 konyhából, három ivószobából, 1 nagy táncteremből, fedett tekepálya, istálló, szin, nagy pince és több hozzávaló mellékhelyiségekből; továbbá amerikai kaszálógépek, „Plano” gyártmányu.

Kedvező fizetési feltételeket nyújt a tulajdonos: 1288

Spitzer Herman, vendéglős.

### Тражи се је- ВРТАР,

дан старији који је нежењен, има искуства за парки баштованлук. Бугари, који су држављани, имају првенство. — Упитати се код администрације овог листа.

Idősebb, tapasztalt, nőtlen szakember

### várkertésznek

kerestetik park- és konyhakerthez. Jugoszláv honosságú bolgárok előnyben részesülnek.

Ajánlatok e lap kiadóhivatalába kéretnek.

Gesucht wird als 1279

### Schlossgärtner

älter, erfahrener, unverheirateter Faehmann für Park- und Küchengarten. Vorzug haben Bulgaren jugoslavischer Staatsangehörigkeit. Offerten sind zu richten an die Administration des Blattes.